

Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
gminy Radziechowy-Wieprz w obrębie sołectwa
Radziechowy

(zmiana na podstawie uchwały nr L/332/22 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz
z dnia 29 września 2022 r. zmienionej uchwałą nr LII/343/22 z dnia 28 października
2022 r.)

Inwestor:

URZĄD GMINY RADZIECHOWY - WIEPRZ
Wieprz 700
34-381 Radziechowy

Zakres prac:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zespół autorski:

mgr Tomasz Miłowski
mgr Łukasz Pomykoł

20 kwietnia 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	8
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	8
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE	8
2.4 WODY PODZIEMNE	9
2.5 KLIMAT	9
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	10
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	10
2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	11
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	12
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	12
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE	12
2.10 KRAJOBRAZ	15
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	15
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	15
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	15
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	16
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	16
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	16
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	16
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	16
5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	16
5.4.2 WPŁYW NA GLEBY	17

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	17
5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	17
5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004	
R. O OCHRONIE PRZYRODY I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE	17
5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	18
5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	18
5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	19
5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	19
5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	19
5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	20
5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI	20
5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	21
5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	21
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	21
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE	
PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	21
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	21
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI	
POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	21
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	22
11. LITERATURA	24
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	25

Spis załączników

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Oświadczam zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2023 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Radziechowy-Wieprz w obrębie sołectwa Radziechowy dla terenu położonego w zachodniej części sołectwa w rejonie położonym na północ od ul. Leśnej.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów gminy Radziechowy-Wieprz oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,

- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Radziechowy-Wieprz powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r., przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz przyjęte uchwałą nr XXXVIII/235/13 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 28 listopada 2013 r.;
- Uchwała nr XLIII/284/14 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Radziechowy-Wieprz w obszarach Radziechowy, Przybędza, Wieprz-1, Wieprz-2, Wieprz-3, Brzuśnik, Bystra i Juszczyzna - obowiązujący na analizowanym terenie mpzp.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Radziechowy-Wieprz, Biuro Rozwoju Regionu sp. z o.o., Katowice, 2012 r.

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w kwietniu 2023 r.,

- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

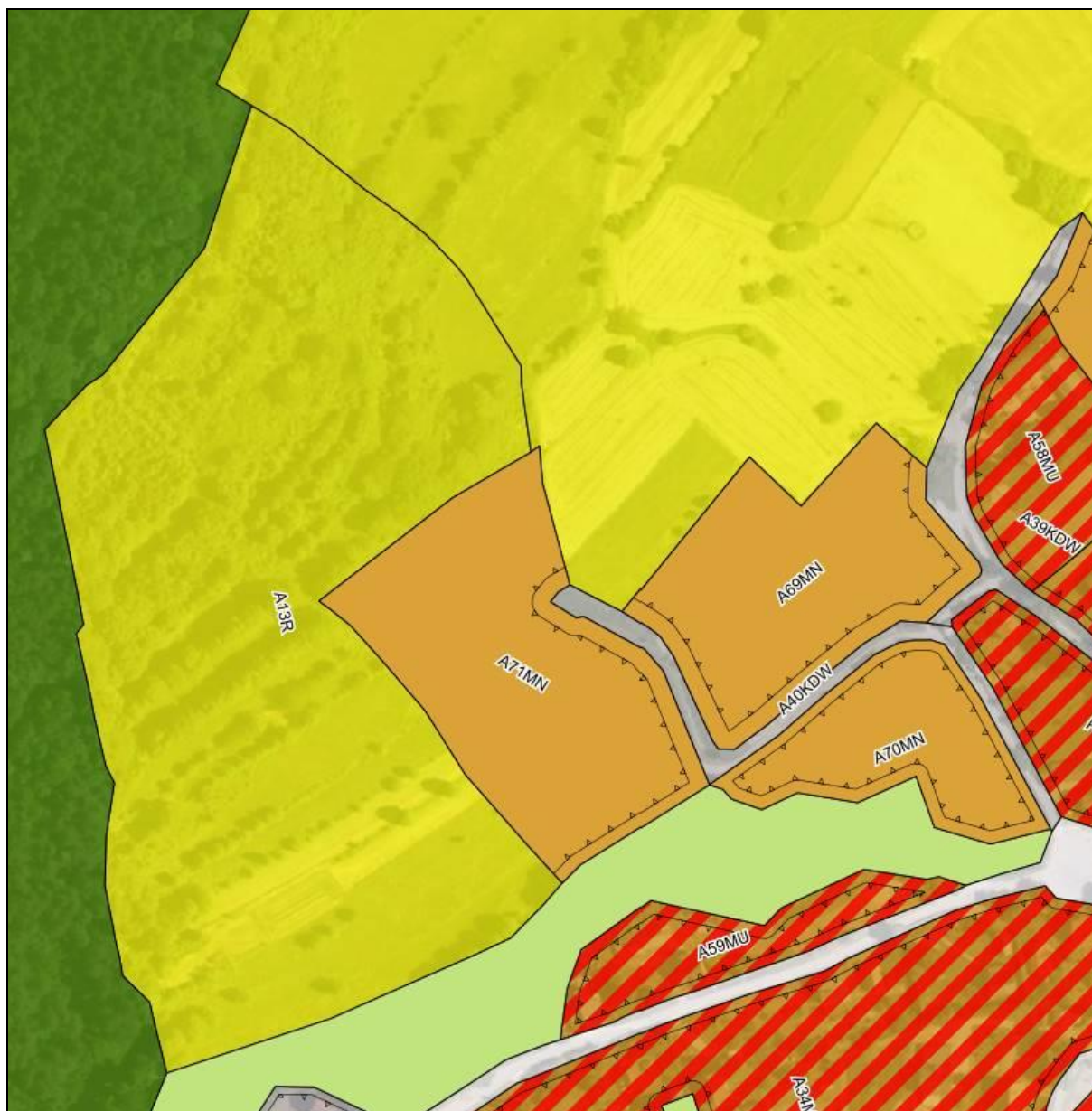
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Podstawą formułowania ustaleń projektu planu była zasada zrównoważonego rozwoju, która zakłada m.in. ochronę i racjonalne kształtowanie cennych zasobów środowiska przyrodniczego poprzez kształtowanie struktur przestrzennych nie naruszających jego walorów oraz umożliwiających aktywną ochronę jego wartości prowadzących do realizacji ekorozwoju.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Radziechowy-Wieprz w obrębie sołectwa Radziechowy dla terenu położonego na północ od ul. Leśnej. Zmiana procedowana jest na podstawie uchwały nr L/332/22 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 29 września 2022 r. zmienionej uchwałą nr LII/343/22 z dnia 28 października 2022 r. Zmiana dotyczy tekstu planu z 2014 r., w zakresie terenu A13R, na którym to terenie dopuszczono zabudowę rolniczą. Na innych terenach rolnych w tym planie taka zabudowa była dopuszczona, choć nie była wskazywana na rysunku planu, jednak na terenie A13R jej nie wskazywano. Zgodnie ze słowniczkiem zamieszczonym w mpzp z 2014 r. „*zabudowa rolnicza - budynki w zabudowie zagrodowej i agroturystycznej oraz inne obiekty i budowle rolnicze związane z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym przez rolnika*”, tak więc można przyjąć, że na całym terenie A13R zaistnieje po prostu możliwość realizacji zabudowy zagrodowej. Na skutek realizacji ustaleń planu całość terenu zostanie zurbanizowana i powstanie tu zabudowa zagrodowa.

Rysunek 1 Obowiązujący na analizowanym terenie mpzp z 2014 r.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego objęto teren położony w gminie Radziechowy-Wieprz w obrębie sołectwa Radziechowy dla terenu położonego w zachodniej części sołectwa na północ od ul. Leśnej. Granice terenu są nieregularne i odnoszą się do wydzielenia terenu A13R w obowiązującym mpzp. Powierzchnia terenu objętego zmianą to ok. 4,5 ha. Znajduje się tu teren rolny, na skutek zaprzestania upraw stopniowo zarastający zadrzewieniami.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany obszar znajdują się w obrębie prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51), podprowincji – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513), makroregionie Beskidy Zachodnie (513.44-57), mezoregionie – Beskid Śląski (513.45).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Teren gminy Radziechowy-Wieprz położony jest w obrębie struktur geologicznych związanych z Karpatami Zewnętrznymi (Beskidy Zachodnie). Bezpośrednio tereny usytuowane są w obrębie Kotliny Żywieckiej. Ma ona powierzchnię około 190 km², jej dno położone jest na wysokości 350–400 m n.p.m., a nad nim wznoszą się zrównane grzbiety o wysokości do 450–480 m n.p.m. Dużą część dna kotliny zajmują tarasy i stożki napływowe Soły i jej dopływów, tworzące stopnie o zróżnicowanych wysokościach. Osady rzeczne pokryte są miększym płaszczem glin zbliżonych wykształceniem litofacjalnym do tzw. karpackiej odmiany lessów. Kotlina stanowi ważny węzeł hydrograficzny i często nawiedzana jest przez powodzie przekształcające najniższe tarasy i kamieńce.²

Na analizowanym terenie występują utwory Karpat Fliszowych budujące główne pasma Beskidów, są to piaskowce gruboławicowe, zlepieńce i łupki zaliczane do Serii Śląskiej, warstw istebniańskich, ich wiek to kreda górna. Utwory te zajmują północną i centralną część analizowanego terenu. W części niższej, południowej występują gliny oraz gliny z rumoszami skalnymi zwietrzelinowe deponowane w okresie plejstocenu.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące

Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek wód powierzchniowych, tak w postaci cieków, niewielkich rowów, jak i zbiorników wód.

Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z mapami obszarów szczególnego zagrożenia powodzią opublikowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej na analizowanym obszarze nie występują obszary zagrożeń powodziowych.

Ujęcia wód powierzchniowych

¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2001 r.;

² Ryłko W., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski ark. Milówka, PIG, Warszawa, 2013 r.;

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Według podziału Polski na Jednolite Części Wód Powierzchniowych na analizowanym obszarze brak jest jakichkolwiek cieków, które stanowiłby JCWP, całość terenu znajduje się natomiast w zlewni JCWP nr PLRW200014213259 Soła od Wody Ujejskiej do Zbiornika Tresna.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Bielsko-Biała³ analizowany teren wchodzi w skład Karpackiego Regionu Hydrogeologicznego XXIII, Podregion Zewnętrzno-karpacki XXIII1, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach kredowych i trzeciorzędowych (flisz) oraz czwartorzędowych (doliny rzeczne).

Użytkowe piętra wodonośne

Użytkowe piętra wodonośne analizowanego terenu opisuje Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:500000 ark. Miłówka.⁴ Według tej Mapy Hydrogeologicznej w podłożu analizowanego terenu brak jest użytkowych poziomów wodonośnych.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w podłożu analizowanego terenu nie wydzielono GZWP lub LZWP.

Jednolite Części Wód Podziemnych

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany teren znajduje się w JCWPd nr PLGW2000158.⁵

Ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych

Na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu nie występują ujęcia wód podziemnych lub powierzchniowych, nie występują również ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Występujące na terenie gminy różnice wysokości bezwzględnej powodują duże zróżnicowanie warunków klimatycznych. Cały obszar obejmuje wprawdzie klimat górski, jednak notuje się znaczne różnice pomiędzy terenami położonymi w wyższych partiach gór a terenami sąsiadującymi z rzeką Sołą. Średnia roczna temperatura wynosi od 3° w partiach szczytowych do 7° w dolinie rzeki. Odpowiednio okres wegetacji roślin waha się

³ Chowaniec J. i inni., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Bielsko-Biała, WG, Warszawa, 1981 r.;

⁴ Kawalec T., Patorski R., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Miłówka, PIIG, Warszawa, 1997 r.;

⁵ <http://www.psh.gov.pl>

od 180 do 200 dni. Korzystny wpływ na roślinność mają obfite deszcze w połowie okresu wegetacyjnego. Położenie i ukształtowanie powierzchni gminy ma również wpływ na roczne sumy opadów, wynoszące średnio od 1000 do 750 mm. Rozkład opadów jest zróżnicowany w zależności od pór roku. Największe średnie sumy opadów notuje się w lipcu. Opady mają wówczas często charakter ulewnych deszczy, których sumy dobowe sięgają 100 mm. W całym okresie letnim spada około 40% rocznej sumy opadów. Czas utrzymywania się pokrywy śnieżnej uzależniony jest od wysokości bezwzględnej, nachylenia i ekspozycji stoków i waha się od 4-5 miesięcy. Wpływ na tutejsze warunki klimatyczne mają również wiatry, których przeważająca większość wieje z kierunku zachodniego, południowo-zachodniego i północno-zachodniego. Na ich kierunek i nasilenie ma wpływ rzeźba terenu. Obserwuje się tu także wiatry halne - ciepłe, suche i porywiste schodzące ku dnom dolin z prędkością przekraczającą 30 m/s. W dnach dolin występuje zjawisko inwersji temperatur i zastoisk zimnego powietrza, częste jest występowanie mgieł, krótszy okres bezprzymrozkowy oraz większa ilość dni w czasie których następuje zjawisko przegrzania w porze dnia, w porównaniu z mezoklimatem stoków w niższych położeniach górskich.⁶

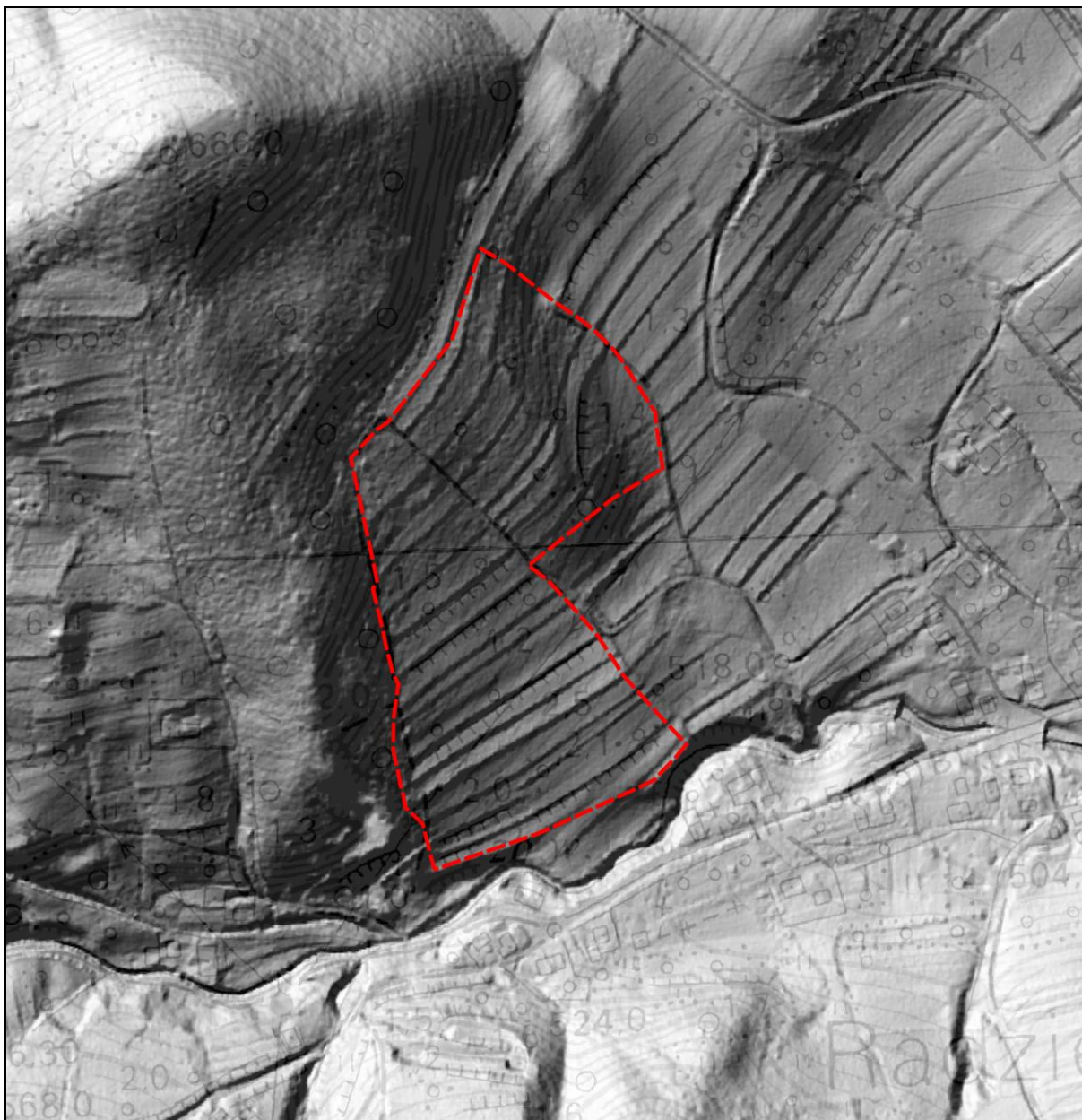
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Analizowany teren położony jest w obrębie Kotliny Żywieckiej, w zasięgu powierzchni stoków grzbietów i zboczy dolin, na zboczu lokalnego wyniesienia opadającego do doliny potoku Wiśnik, powierzchnia tego zbocza opada w kierunku południowym. Na niektórych mapach wzniesienie posiada nazwę Kopiec, a jego wierzchołek znajduje się na północny zachód od analizowanego terenu. Rzędne obszaru objętego mpzp wynoszą ok. 600 m n.p.m. w części północnej oraz 540 m n.p.m. w części południowej. Stok jest tu bardzo stromy, w ukształtowaniu terenu wyróżniają się dawne progi powstałe na skutek prób wymodelowania zbocza w celu umożliwienia lepszej uprawy pól w formie tzw. tarasów rolnych.

⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz przyjęte uchwałą nr XXXVIII/235/13 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 28 listopada 2013 r.

Rysunek 2 Ukształtowanie terenu nr 1 na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

Zjawiska osuwiskowe

Na podstawie analizy danych kartograficznych, wizji terenowej i danych Systemu Ochrony Przeciwosuwiskowej (PIG), a także suikzp gminy Radziechowy-Wieprz stwierdzono, że na analizowanym terenie nie występują osuwiska lub tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Według mapy ewidencyjnej na analizowanym terenie występują grunty orne klas RIVb, RV i pastwiska PsV. Ze względu na trudne warunki terenowe (strome nachylenie zbocza) w przeszłości wykonano tu tarasy rolne, ale obecnie uprawy zostały zarzucone i zarastają krzewami i drzewami. Jedynie na niewielkim fragmencie w części południowej uprawy ciągle są prowadzone.

2.7 ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie nie znajdują się udokumentowane złoża kopalin, nie zostały również ustanowione obszary i tereny górnicze.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren stanowi strome zbocze dawniej stanowiący grunty rolne formowane jako tarasy rolne, na których jednak ze względu na trudne warunki rolnictwo zostało porzucone. Obecnie teren coraz bardziej porasta roślinność drzewiasta. W części północnej można tu już mówić o młodym lesie, a przynajmniej o bardzo gęstych zadrzewieniach. W części centralnej i południowej zadrzewienia rosną pasami wzdłuż miedz. Występują tu różne gatunki klonów, jarzębiny, brzozy, bardzo częsty jest klon jawor. W zadrzewieniach zdarzają się również pojedyncze okazy drzew owocowych np. wiśni czy jabłoni. Na zachód i północ od analizowanego terenu rozciągają się większe powierzchnie leśne pozostające w zarządzie lasów państwowych, gdzie dominują sosny i jodły. W części południowej terenu znajdują się łąki kośne oraz grunt orny, które jeszcze miejscami pozostają w uprawie.

Na analizowanym terenie brak jest szczególnych wartości przyrodniczych, stanowisk gatunków chronionych czy wartościowych siedlisk przyrodniczych.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE

Formy ochrony przyrody

Niewielkie zachodnie fragmenty analizowanego terenu położone są w obrębie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”. Nie znajdują się tu natomiast jakieś specjalnie cenne czy rzadkie siedliska przyrodnicze, nie wskazywano też tego terenu do objęcia ochroną np. jako małoobszarowych form ochrony przyrody ze względu na wartości przyrodnicze.

Park krajobrazowy Beskidu Śląskiego

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego położony jest na obszarze 14 gmin: Bielsko-Biała, Brenna, Buczkowice, Goleszów, Istebna, Jaworze, Lipowa, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Szczyrk, Ustroń, Węgierska Górka, Wilkowice, Wiśła. Jego całkowita powierzchnia wynosi 38 620 ha. Powołany został na mocy Rozporządzenia Wojewody Bielskiego nr 10/98 z dnia 16 czerwca 1998 r. w celu ochrony obszaru o wysokich wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Zarówno dla terenu parku i jak i jego otuliny w przywołanym wyżej rozporządzeniu ustalono te same zasady ochrony. W związku z tym na dzień dzisiejszy, gdy brak jest planu ochrony parku podział na teren parku i otuliny nie ma większego znaczenia dla gospodarki przestrzennej. Należy również zaznaczyć, że przywołane wyżej rozporządzenie właściwie nie ustala jakichś szczególnych zasad obowiązujących na terenie parku i jego otuliny i ma się nijak do zakazów, które wprowadza się na podstawie art. 17 ustawy o ochronie przyrody. Brak jest również szczegółowego oznaczenia granic parku (jedynie pobieżny opis) co może budzić poważne problemy

interpretacyjne. Szczegółowy przebieg granic Parku i Otuliny, cele ochrony oraz sposoby zagospodarowania i wykorzystania Parku określi plan jego ochrony. W chwili obecnej Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego nie posiada zatwierdzonego planu ochrony. Natomiast na analizowanym terenie nie występują szczególnie wartościowe siedliska czy krajobrazy, które mogłyby stać się przedmiotem ochrony parku.

Obszar Natura 2000 Beskid Śląski

Obszar Natura 2000 Beskid Śląski o kodzie PLH 240005 - podobnie jak w przypadku parku krajobrazowego ochroną zostały objęte pasma górskie Beskidów. Również i podobnie jak w przypadku parku krajobrazowego do tej pory nie został wykonany plan zadań ochronnych tego obszaru Natura 2000, natomiast trwa jego opracowywanie, w tym inwentaryzacja siedlisk.

Obszar Natura 2000 położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Trzon obszaru tworzą pasma górskie: Stożka i Czantorii, Baraniej Góry, Równicy oraz Błatniej, Klimczoka i Szyndzielni. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Najbardziej znaną i najgłębszą jaskinią Beskidu Śląskiego jest jaskinia Malinowska (Ondraszka) o dł. 230,5 m i głębokości 22,7 m. Z północno-zachodnich stoków Baraniej Góry, na wysokości 1100 m, wypływają źródła Czarnej Wisłki. Lasy, to głównie sztuczne monokultury świerkowe. Naturalny las jodłowo-bukowo-świerkowy w wieku ok. 200 lat zachował się tylko na północno-zachodnich stokach Baraniej Góry. Tereny położone na Pogórzu Śląskim i w Kotlinie Żywieckiej są miejscem występowania bardzo rzadkich w regionie muraw kserotermicznych.

Obszar niemal w całości położony na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego (38 620 ha; 1998) z 8 rezerwatami przyrody: Barania Góra (383,04 ha; 1953), Czantoria (97,71 ha; 1996), Kuźnie (7,22 ha; 1995), Stok Szyndzielni (57,92 ha; 1953), Wiśla (17,61 ha; 1953), Zadni Gaj (5,77 ha; 1959), Dolina Łańskiego Potoku (46,89 ha; 1998), Jaworzyna (40,03 ha; 2003) oraz 2 zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi: Cygański Las (925,53 ha), Park Ekologiczny Dolina Wapienicy (1519,02 ha; 2001).

Na obszarze Natura 2000 Beskid Śląski występują następujące siedliska wymienione w załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej: 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*), 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*

i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne), 9140 Górskie jaworzyny ziołoroślne (*Aceri-Fagetum*), 3220 Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków, 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania.

Spośród zwierząt i roślin wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występują:

Ssaki: niedźwiedź brunatny *Ursus arctos*, nocek duży *Myotis myotis*, podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, ryś *Lynx lynx*, wilk *Canis lupus*, wydra *Lutra lutra*

Ptaki: Zimorodek *Alcedo atthis*, Jarząbek *Bonasa bonasia*, Puchacz *Bubo bubo*, Bocian Czarny *Ciconia nigra*, Dzieciół białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*, Dzieciół średni *Dendrocopos medius*, Dzieciół czarny *Dryocopus martius*, Muchotłówka Białoszyja *Ficedula albicollis*, Muchotłówka mała *Ficedula parva*, Sóweczka *Glaucidium passerinum*, Gąsiorek *Lanius collurio*, Dzieciół trójpalczasty *Picoides tridactylus*, Dzieciół zielonosiwy *Picus canus* Sowa uralaska *Strix uralensis*, Cietrzew *Tetrao tetrix tetrix*, Głuszc *Tetrao urogallus*.

Płazy: kumak górski *Bombina variegata*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka karpacka *Triturus montandoni*

Ryby: brzanka *Barbus peloponnesius*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

Bezkręgowce: biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*, czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Rośliny: Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Na analizowanym terenie nie występują szczególnie wartościowe siedliska, stanowiska roślin czy zwierząt będące przedmiotem ochrony tego obszaru Natura 2000.

Korytarze ekologiczne

W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁷ zachodnie skrawki terenu wskazywano jako korytarz ekologiczny dla ssaków drapieżnych i kopytnych „Beskid Śląski” korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych. Podobnie korytarz został wyznaczony w opracowaniu dotyczących całego kraju pod nazwą KPd 24 „Beskid Śląski”.⁸ Korytarze te jednak jak można sądzić w zamierzeniu ich autorów obejmowały tereny leśne położone na zachód i północ od analizowanego terenu, a na analizowany teren nachodzą tylko ze względu na skalę wykonanych opracowań

⁷ Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego

⁸ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

– podobnie jak granice obszarów Natura 2000 i Parku Krajobrazowego. Analizowany teren obecnie może pełnić funkcję lokalnego korytarza ekologicznego, gdyż nie jest zabudowany ani ogrodzony, a w pobliżu znajdują się również grunty orne, łąki i pastwiska, które zwierzęta mogą wykorzystywać do przemieszczania się głównie na kierunku wschód-zachód, ograniczone one jednak będą występującą zabudową wzdłuż ul. Leśnej na południe od analizowanego obszaru.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje krajobraz terenów rolnych, z zaznaczającymi się i istotnymi dla krajobrazu pasami zadrzewień porastającymi dawne tarasy rolnicze. Ze względu na położenie na wyniesionym i odsłoniętym zboczu stoku z analizowanego terenu roztaczają się interesujące widoki na okoliczne pasma Beskidów oraz na Babia Górę w oddali. Samo zbocze porośnięte zadrzewieniami w formie pasów tarasów rolnych również posiada dość ciekawy i wartościowy walor krajobrazowy.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym zmianą planu nie znajdują się zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Zmiana dotyczy tekstu planu z 2014 r., w którym to planie niniejsza zmiana dopuszcza na terenie A13R zabudowę rolniczą. Na innych terenach rolnych w tym planie taka zabudowa była dopuszczona, choć nie była wskazywana na rysunku planu, natomiast na terenie A13R możliwe były tylko uprawy rolne. Zgodnie ze słowniczkiem zamieszczonym w mpzp z 2014 r. „*zabudowa rolnicza - budynki w zabudowie zagrodowej i agroturystycznej oraz inne obiekty i budowle rolnicze związane z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym przez rolnika*”, tak więc można przyjąć, że na całym terenie A13R zaistnieje po prostu możliwość realizacji zabudowy zagrodowej. Na skutek realizacji ustaleń planu całość terenu zostanie zurbanizowana i powstanie tu zabudowa zagrodowa. Natomiast jeżeli zmiana planu by nie nastąpiła wtedy cały teren A13R pozostałby w zagospodarowaniu rolnym.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Głównym problemem ochrony środowiska związanym z formami ochrony przyrody jest brak właściwych dokumentów sankcjonujących istnienie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”, co w dużej mierze uniemożliwia skuteczną ochronę najcenniejszych terenów. Np. konieczna byłaby właściwa weryfikacja granic obszarów chronionych, co widać na terenie objętym zmianą mpzp – granice terenów nie są poprowadzone po działkach ewidencyjnych, lecz wykreślono je na mapach o mniejszych skalach np. 1:50000 lub 1:100000. Na analizowanym terenie odpowiada

to mniej więcej granicy lasu, ale zgodnie z wydzieleniami ewidencyjnymi ta granica przebiega bardziej na zachód.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, gdyż na terenach wskazanych do urbanizacji nie występują jakiegokolwiek cieki i zbiorniki wód. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. W związku z wprowadzeniem szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych, w tym dotyczących odprowadzania ścieków w mpzp z 2014 r. oraz braku zagrożenia dla wód płynących i stojących nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym terenie nie występują użytkowe poziomy wodonośne. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązaniem systemem odprowadzania ścieków może w przypadku odprowadzania ścieków do ziemi wpłynąć na jakość wód podziemnych (gruntowych). Dlatego dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak realizacja systemu kanalizacji i podłączanie się do niej poszczególnych terenów, analogicznie jak wskazane dla ochrony wód powierzchniowych.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń zmiany mpzp nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, zmieni się tu topoklimat z rolniczego na topoklimat miejski terenów zabudowanych. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie proponuje się zabudowę zagrodową. Zabudowa terenów objętych zmianą mpzp w szerszej perspektywie może przyczynić się do pogarszania stanu jakości powietrza ze względu na niską emisję, należy jednak mieć nadzieję, że nakazy uchwały antysmogowej będą stopniowo ograniczały ten negatywny wpływ.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada poszerzenie funkcji mieszkaniowej (w formie zabudowy zagrodowej). Realizacja tych funkcji wpłynie na przekształcenie powierzchni terenu i można spodziewać się, że będzie to przekształcenie znaczne, albowiem zabudowa na tak stromym zboczu wymagała będzie przeprowadzenia dużych prac ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, powodujące jednak znaczne przekształcenia.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną w zdecydowanej większości zniszczeniu. Tereny, które obecnie nie są zabudowane, a które zmieniają zagospodarowanie to grunty rolne, często jednak od lat odłogowane. Projekt planu przewiduje pozostawienie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów, pomimo to przewiduje się, że tereny poddane pod zabudowę zostaną bezpowrotnie stracone dla rolnictwa. Zgodnie z przepisami zabudowa zagrodowa również stanowi grunt rolny, ale od strony faktycznej po prostu przestanie istnieć. Należy pamiętać, że w świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze oraz gruntów leśnych na cele nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego poza obszarami miast wymaga zgody odpowiedniego organu. Na terenie objętym planem nie nastąpi konieczność zmiany przeznaczenia gruntów III klasy na cele nierolnicze, gdyż gleby takie tu nie występują. Nie nastąpi również konieczność uzyskania wniosku leśnego, grunty leśne na analizowanym terenie nie występują.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym terenie nie znajdują się udokumentowane złoża kopalin, nie zostały również ustanowione obszary i tereny górnicze, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Na obszarze przewidzianym do zabudowy znajdują się obecnie tereny niezabudowane z roślinnością związaną z gruntami rolnymi oraz zakrzewienia i zadrzewienia. Realizacja obiektów o charakterze mieszkaniowym w formie zabudowy zagrodowej spowoduje zanik tego typu roślinności. Przewiduje się, że na terenach poddanych urbanizacji funkcję terenów zielonych w ilości odpowiadającej współczynnikowi powierzchni biologicznie czynnej będzie pełniła zieleń urządzona np. w formie trawników, klombów, ogrodów itp. Przewiduje się, że całość terenu zmieni swój charakter na obszar zabudowany. Generalnie nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na przyrodę ożywioną, gdyż na terenach przeznaczonych w projekcie planu do zabudowy nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Oddziaływanie na obowiązujące formy ochrony przyrody

Zachodnie skrawki terenu wchodzą w skład Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz obszaru Natura 2000 Beskid Śląski. Tereny te włączono do obszarów chronionych prawdopodobnie tylko dlatego, że granice tych obszarów zostały poprowadzone niedokładnie, bez uwzględnienia wydzieleni ewidencyjnych. W obrębie terenów przewidzianych do zmiany zagospodarowania w obrębie dwóch obszarów chronionych nie występują cenne siedliska przyrodnicze, nie wyznaczono małoobszarowych form ochrony

przyrody (jak np. rezerwat, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, czy użytek ekologiczny), występują tylko tereny rolne lub zadrzewienia. W związku z przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami nie przewiduje się zagrożenia dla przyrody ożywionej, wartościowych siedlisk przyrodniczych, walorów dla których utworzono Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego oraz obszar Natura 2000 „Beskid Śląski”, gdyż nie występują tu cenne siedliska przyrodnicze.

Korytarze ekologiczne – W opracowaniu studialnym dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim⁹ zachodnie skrawki terenu wskazywano jako korytarz ekologiczny dla ssaków drapieżnych i kopytnych „Beskid Śląski” korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych. Podobnie korytarz został wyznaczony w opracowaniu dotyczących całego kraju pod nazwą KPd 24 „Beskid Śląski”¹⁰. Korytarze te jednak jak można sądzić w zamierzeniu ich autorów obejmowały tereny leśne położone na zachód i północ od analizowanego terenu, a na analizowany teren nachodzą tylko ze względu na skalę wykonanych opracowań – podobnie jak granice obszarów Natura 2000 i Parku Krajobrazowego. Analizowany teren obecnie może pełnić obecnie funkcję lokalnego korytarza ekologicznego, gdyż nie jest zabudowany ani ogrodzony, a w pobliżu znajdują się grunty orne, łąki i pastwiska, które zwierzęta mogą wykorzystywać do przemieszczania się głównie na kierunku wschód-zachód, ograniczone one jednak będą występującą zabudową wzdłuż ul. Leśnej na południe od analizowanego obszaru.

Po realizacji zabudowy zagrodowej zwierzęta utracą tu możliwość przemieszczania się, będą jednak mogły przemieszczać się po rozległych powierzchniach wolnych od zabudowy rozdzielających Radziechowy od Twardorzeczki, na północ od analizowanego terenu.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

W przypadku realizacji terenów wskazywanych do zabudowy zagrodowej powstaną tu nowe elementy, które będą wpływały na obecny rolniczy krajobraz obszaru. Obecnie na analizowanym terenie występują prawie wyłącznie tereny rolnicze, brak jest więc elementów dysharmonizujących krajobraz. Należy uznać, że krajobraz analizowanego terenu ulegnie dostrzegalnej zmianie na skutek powstania nowej zabudowy i stopniowo będzie tu powiększała się strefa krajobrazu trudnego do jednoznacznego zdefiniowania, który powstaje obecnie w wielu miejscach Polski, a więc mniej lub bardziej rozproszony zabudowy, gdzie brak jest jakiegokolwiek kompozycji czy choć śladów układu urbanistycznego.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym zmianą planu nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu obiektów.

⁹ Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim - koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

¹⁰ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysiaj R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badań Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt zmiany mpzp nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne znaczące pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (w formie zabudowy zagrodowej), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹¹, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. Można mieć nadzieję, że na skutek tej uchwały sytuacja będzie stopniowo poprawiała się, choć niewątpliwie niezwykle ważna będzie tu postawa lokalnych samorządów, na których w dużej mierze spoczywa jak najsprawniejsze umożliwienie wprowadzenia zapisów uchwały antysmogowej, ale także i aktywność samych mieszkańców, którzy powinni dążyć do wymiany kotłów na spełniające ustalenia uchwały antysmogowej. W związku z postępującą wymianą kotłów na bardziej ekologiczne oraz wprowadzeniem nakazu montowania w nowych budynkach jedynie kotłów spełniających odpowiednie normy wynikające z uchwały antysmogowej nie przewiduje się zagrożenia związanego ze wzrostem zjawiska niskiej emisji.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Projekt zmiany mpzp określa na analizowanym terenie normy klimatu akustycznego zgodne z polskim prawem. Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112 ze zm.). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach mieszkaniowych, przemysłowych i usługowych nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym obszarze projekt zmiany mpzp nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe wysokich klas czy rozległe tereny przemysłowe. Niewątpliwie jednak wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej (w formie zabudowy zagrodowej) na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak

¹¹ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

oddziaływanie o charakterze znaczącym. Na dzień dzisiejszy na terenach niezurbanizowanych właściwie brak jest jakichkolwiek emitorów hałasu. Po wprowadzeniu zabudowy zagrodowej obszary te „wypełnią” się odgłosami pracy powstałych tu obiektów czy też życia codziennego (np. szczekanie psów, koszenie trawników itp.). Jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, choć nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań znaczących. Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu będzie należało wskazać, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo ochrony środowiska. Projekt zmiany mpzp nie wskazuje jakichkolwiek nowych dróg wysokich klas, nie przewiduje się więc emisji z tej strony.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Do rodzajów zabezpieczeń należy np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W przypadku zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z wprowadzonymi zabezpieczeniami oraz charakterem terenów nie przewiduje się jednak wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt zmiany planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej (w formie zabudowy zagrodowej) niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący zważywszy na skalę terenów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach do tego przeznaczonych. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również odpowiednie uchwały Rady

Gminy oraz programy gospodarki odpadami. W projekcie planu ustalono, by sposób postępowania z odpadami był zgodny z tymi przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani możliwych potopień, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie występują osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt zmiany planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ze względu na brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania. W projekcie mpzp w wersji z 2014 r. zaproponowano szereg ustaleń dotyczących minimalizowania wpływu na środowisko np. ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej czy wskazanie form ochrony przyrody.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Projekt planu, ze względu na swój charakter (zabudowa zagrodowa) oraz niewielką powierzchnię nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na obszar Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych. Na terenie objętym planem nie występują siedliska chronione w ramach obszaru Natura 2000, nie przewiduje się więc zagrożenia dla jego przedmiotu ochrony.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 503 ze zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy

powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Radziechowy-Wieprz w obrębie sołectwa Radziechowy dla terenu położonego na północ od ul. Leśnej. Zmiana procedowana jest na podstawie uchwały nr L/332/22 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 29 września 2022 r. zmieniającej uchwałę nr LII/343/22 z dnia 28 października 2022 r. Zmiana dotyczy tekstu planu z 2014 r., w zakresie terenu A13R, na którym to terenie dopuszczono zabudowę rolniczą. Na innych terenach rolnych w tym planie taka zabudowa była dopuszczona, choć nie była wskazywana na rysunku planu, jednak na terenie A13R jej nie wskazywano. Zgodnie ze słowniczkiem zamieszczonym w mpzp z 2014 r. *„zabudowa rolnicza - budynki w zabudowie zagrodowej i agroturystycznej oraz inne obiekty i budowle rolnicze związane z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym przez rolnika”*, tak więc można przyjąć, że na całym terenie A13R zaistnieje po prostu możliwość realizacji zabudowy zagrodowej. Na skutek realizacji ustaleń planu całość terenu zostanie zurbanizowana i powstanie tu zabudowa zagrodowa.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego objęto teren położony w gminie Radziechowy-Wieprz w obrębie sołectwa Radziechowy dla terenu położonego w zachodniej części sołectwa na północ od ul. Leśnej. Granice terenu są nieregularne i odnoszą się do wydzielenia terenu A13R w obowiązującym mpzp. Powierzchnia terenu objętego zmianą to ok. 4,5 ha. Znajduje się tu teren rolny, na skutek zaprzestania upraw stopniowo zarastający zadrzewieniami. Na analizowanym terenie występują utwory Karpat Fliszowych budujące główne pasma Beskidów, są to piaskowce gruboławicowe, zlepieńce i łupki zaliczane do Serii Śląskiej, warstw istebniańskich, ich wiek to kreda górna. Utwory te zajmują północną i centralną część analizowanego terenu. W części niższej, południowej występują gliny oraz gliny z rumoszami skalnymi zwietrzelinowe deponowane w okresie plejstocenu. Na analizowanym terenie brak jest jakichkolwiek wód powierzchniowych, tak w postaci cieków, niewielkich rowów, jak i zbiorników wód. Według Mapy Hydrogeologicznej w podłożu analizowanego terenu brak jest użytkowych poziomów wodonośnych. Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w podłożu analizowanego terenu nie wydzielono GZWP lub LZWP. Analizowany teren położony jest w obrębie Kotliny Żywieckiej, w zasięgu powierzchni stoków grzbietów i zboczy dolin, na zboczu lokalnego wyniesienia opadającego do doliny potoku Wiśnik, powierzchnia tego zbocza opada w kierunku południowym. Na niektórych mapach wzniesienie posiada nazwę Kopiec, a jego wierzchołek

znajduje się na północny zachód od analizowanego terenu. Rzędne obszaru objętego mpzp wynoszą ok. 600 m n.p.m. w części północnej oraz 540 m n.p.m. w części południowej. Stok jest tu bardzo stromy, w ukształtowaniu terenu wyróżniają się dawne progi powstałe na skutek prób wymodelowania zbocza w celu umożliwienia lepszej uprawy pól w formie tzw. tarasów rolnych. Według mapy ewidencyjnej na analizowanym terenie występują grunty orne klas RIVb, RV i pastwiska PsV. Ze względu na trudne warunki terenowe (strome nachylenie zbocza) w przeszłości wykonano tu tarasy rolne, ale obecnie uprawy zostały zarzucone i zarastają krzewami i drzewami. Jedynie na niewielkim fragmencie w części południowej uprawy ciągle są prowadzone. Na analizowanym terenie nie znajdują się udokumentowane złoża kopalin, nie zostały również ustanowione obszary i tereny górnicze. Analizowany teren stanowi strome zbocze dawniej stanowiący grunty rolne formowane jako tarasy rolne, na których jednak ze względu na trudne warunki rolnictwo zostało porzucone. Obecnie teren coraz bardziej porasta roślinność drzewiasta. W części północnej można tu już mówić o młodym lesie, a przynajmniej o bardzo gęstych zadrzewieniach. W części centralnej i południowej zadrzewienia rosną pasami wzdłuż miedz. Występują tu różne gatunki klonów, jarzębiny, brzozy, bardzo częsty jest klon jawor. W zadrzewieniach zdarzają się również pojedyncze okazy drzew owocowych np. wiśni czy jabłoni. Na zachód i północ od analizowanego terenu rozciągają się większe powierzchnie leśne pozostające w zarządzie lasów państwowych, gdzie dominują sosny i jodły. W części południowej terenu znajdują się łąki kośne oraz grunt orny, które jeszcze miejscami pozostają w uprawie. Na analizowanym terenie brak jest szczególnych wartości przyrodniczych, stanowisk gatunków chronionych czy wartościowych siedlisk przyrodniczych. Niewielkie zachodnie fragmenty analizowanego terenu położone są w obrębie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski”. Nie znajdują się tu natomiast jakieś specjalnie cenne czy rzadkie siedliska przyrodnicze, nie wskazywano też tego terenu do objęcia ochroną np. jako małoobszarowych form ochrony przyrody ze względu na wartości przyrodnicze. Na analizowanym terenie występuje krajobraz terenów rolnych, z zaznaczającymi się i istotnymi dla krajobrazu pasami zadrzewień porastającymi dawne tarasy rolnicze. Ze względu na położenie na wyniesionym i odsłoniętym zboczu stoku z analizowanego terenu roztaczają się interesujące widoki na okoliczne pasma Beskidów oraz na Babia Górę w oddali. Samo zbocze porośnięte zadrzewieniami w formie pasów tarasów rolnych również posiada dość ciekawy i wartościowy walor krajobrazowy. Na obszarze objętym zmianą planu nie znajdują się zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego, ani w Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest tu również stanowisk archeologicznych.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, projekt planu wprowadza jednak odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenach objętym zmianami zostaną przekształcone i zdegradowane na skutek urbanizacji. Na terenie planowanym pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej zmianie i przekształcone zostanie w kierunku przydomowych zieleńców i ogrodów na obszarach przestrzeni biologicznie czynnej. Na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu

nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Projekt planu nie wskazuje żadnych nowych dróg wyższych klas.

Wzrost stopnia urbanizacji może nieznacznie wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego na skutek niskiej emisji. Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego. Na analizowanym obszarze nie występują tereny zagrożeń powodziowych, ani osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2019 r. MŚ, PIG, Warszawa 2020 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>

Chowaniec J. i inni., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Bielsko-Biała, WG, Warszawa, 1981 r.;

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny, Warszawa, 1948,

Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.

Kamyk J. i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50000, ark. Milówka, PIG 2004 r.;

Kawalec T., Patorski R., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Milówka, PIG, Warszawa, 1997 r.;

Kondracki J., 1998: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Radziechowy-Wieprz, Biuro Rozwoju Regionu sp. z o.o., Katowice, 2012 r.

Parusel i in., 2007 r. Korytarze ekologiczne Województwa Śląskiego;

Przyroda województwa bielskiego. Stan poznania, zagrożenia i ochrona, Colgraf-Press, Poznań 1997 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl>;

Ryłko W., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski ark. Milówka, PIG, Warszawa, 2013 r.;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radziechowy-Wieprz przyjęte uchwałą nr XXXVIII/235/13 Rady Gminy Radziechowy-Wieprz z dnia 28 listopada 2013 r.

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Widok na analizowany teren od strony wschodniej, teren zmiany na drugim planie

Fot. 2 Widok na analizowany teren od strony wschodniej, teren zmiany na drugim planie (zadrzewienia)

Fot. 3 Zadrzewienia w części północnej terenu

Fot. 4 Zadrzewienia w części centralnej

Fot. 5 Pasy zadrzewień na tarasach rolnych w części centralnej

Fot. 7 Teren rolny w części południowej, widok w kierunku wschodnim

Fot. 6 Jak powyżej

Fot. 8 Teren rolny w części południowej, widok w kierunku zachodnim